

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 4.—
Pe 1/2 an c. 2.—
pentru
România și Străinătate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 IIII. —

Olteanul

INSERTIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se inapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

Director: DR. IOAN ȘENCHEA.

Apare Duminica.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA:
Făgăraș, strada Csáky Nr. 3.

Învierea Domnului.

E sărbătoarea Paștilor.

Aceasta e ziua cea mai plăcută a creștinului adevărat, ziua renașterii sufletesti. In aceste oare liniștite gândul nostru să poate îndrepta în tăcere spre acela, care cu moartea sa ne-a rescumpărat pe noi din sclăvia păcatului, care atât de mult a ținut în jug neamul omenesc.

Priviți pe dulcele Iisus pe lemnul crucii, alături de doi oameni păcătoși; îndreptați-vă apoi privirea spre poporul iudevesc care acum cu atâta ură zbiară, priviți spre aceea mulți me, care cu câte-va zile mai înainte îi arunca florii în cale și îi striga cu bucurie: Osana, fiul lui David. Blandul Mântuitor ca om, suferea cele mai grozave chinuri pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire. In acele ceasuri de suferință ochii Lui n'au aruncat nici o privire desprețuitoare, fața îi era senină ca albastrul cerului; pe atunci furia poporului iudevesc e mare, privirile lor sunt întunecoase, privirile acestor oameni arată pe omul cu sufletul plin de patimi, pe omul cu gândul întinat de păcate.

Mântuitorul nostru Iisus Christos prin moartea sa săvârșește cea mai desăvârșită operă de pe lume, rescumpără neamul omenesc din robia păcatului, îl scoate din lanțurile iadului. Moartea Lui nu a fost o moarte rușinoasă, el suferă torturile cu toată dragostea, împlinind astfel opera mesiană.

Paștile, aceste zile de sărbătoare sunt și azi și vor fi întotdeauna, sărbătoarea cea mai frumoasă, sărbătoarea păcii, și a împăcării omului cu sine însuși. Creștinul adevărat va simți întotdeauna în aceste zile o liniște sufletească, care i-o oferă gândul senin, îndreptat spre Calvarul suferinței bunului Iisus. Creștinul bun în aceste zile va erta celor ce-l asupresc, va fi iertător față de cei cari îl dujmănesc,

va cerca să-i îndrepte și să le arete dragostea, care o poate avea omul cu inimă adevărat creștinească.

Aceste caracteristice vor arăta întotdeauna pe omul creștin, care vede în aceste sărbători, clipele cele mai sublime, clipele cele mai înălțătoare de inimi și de gândiri.

Paștile sunt acele zile, în cari sufletului nostru i-să înbie ocazia, de a uita pe un timp grijile vieții. Aceste zile aniversare plutesc într'un aspect plin de o mireasmă sfântă, în aceste zile îngerii vestesc cu glas de bucurie învierea Mântuitorului nostru Iisus Christos. In aceste zile sfinte să înghenunchem și noi înaintea altarului Rescumpărătorului nostru și să cerem cu îndurare iertare de greșelile noastre, să cerem iertare de greșelile noastre dela dulcele nostru Iisus, care în aceste zile a suferit moarte, rescumpărându-ne pe noi oamenii.

E sărbătoarea Paștilor, sărbătoarea păcii creștine, în care inimile noastre trebuie să fie stăpânite de o căldură adevărat creștinească, a cărei menire e să facă din ele tot atâtea monumente vii, cari aduc rugăciuni ferbinți Rescumpărătorului nostru. Prin întreaga fire trece azi un murmur de bucurie, în care se aud neîncetat cuvintele: **Christos a înviat!**

Margineni.

Valeriu Crișianu
preot.

Dela comitat.

Joi în 15 l. c. și-a ținut ședința ordinară lunară, comisiunea administrativă (conziliul municipal) al comitatului (județului) Făgăraș.

Dintre diferitele referade, mai de însemnătate a fost de astădată referada inspectorului (revizorului) școlar.

Este știut, că de ani de zile școlile noastre confesionale au fost espuse la cele mai neomenoase șicane din partea organelor școlare de stat și de administrație județene.

Școale și învățători excepționați sub cele mai ridicule pretexte; ajutoarele de stat, întregirile lefurilor învățătoarești din visteria statului dene-

gate în mod brusc. Apoi cercetări disciplinare cu droaia în contra învățătorilor confesionali. Recurse peste recourse și — cu puține esecțiuni — tot fără rezultat.

De un timp încoace pare că s'ar mai schimba încâtva vechea tactică, cel puțin la aparintă. Ici colea să mai reparează păcatele vechi și grele din trecut, — după multe și mari pagube în instrucție și în dotație.

In ședința din 15 l. c. au trecut prin ședința comisiunei administrative mai multe cauze școlare și toate s'au rezolvat *aci* în mod favorabil.

Vom vedea însă ce soarte vor avea și la ministrul, — de oarece au mai fost cazuri — și nu unul, — că în conziliul municipal s'au recomandat ministrului darea întregirei, iar ministrul le-a respins, «deoarece s'a convins din protocolul de controlă al revizorului școlar că școala și învățătorul nu corespund recerintelor legii (?)» Deci să nu ne bucurăm înainte.

S'a propus ministrului întregirea dela stat a salariilor următorilor învățători: George Sperchez din Fundata, Octavian Alămorean din Hârseni, Dumitru Vasu din Arpașul de jos, Dionise Calefariu din Corbi, Moise Centu din Șirnea, Chirion Adamoiu și Victor Mardan din Sâmbăta de sus, și George Smădu din Arpașul de sus.

S'a propus ministrului darea întregirei de stat pentru al doilea post de învățător la școala din Galați (Făgăraș) și la Șirnea.

S'a statorit competențele restante ale învățătoarei Iustina Dan m. Reit, conform legii, fiind deobligată parochia a i-le recunoaște.

In sfârșit s'a adus chestia ivită între învățătorii de stat din Zărnești și vizitatorul școlar de acolo Boldizsár Boldizsár, cari stau pe picior de rezbel. Inspectorul școlar, — părtinind fățiș pe unealta sa Boldizsár, — a făcut rea impresie asupra membrilor comisiunei. I-s'a și reflectat că *de unde nu ar fi atât învățătorii, cât „omul lui”* cum îl numea, care în tot locul unde a fost a provocat tot certe și desbinări.

Totuși comisiunea administrativă, — pentru constatarea adevăratei stări a cauzei, — la propunerea inzistentă a inspectorului, a ordonat cercetare disciplinară contra învățătoarelor: Kovács

Irma, Hábel Jolan, Oroszi Ilona, apoi a învățătorului Révész Rezső toți din Zărnești și a învățătoarei Sziklainé Homsy Emma din Bran.

Asemenea s'a ordonat cercetare disciplinară, în urma unei arătări, contra învățătorului Procopiu Benția din Hurez.

S'au aprobat statutele de pășunat ale comunelor Mândra, Drăguș, Feldioară, Ucea de jos și Ucea de sus.

Celelalte obiecte au fost rapoartele îndatinate de șablon.

X.

ELECTORALE.

Statorirea circumscripțiilor (cercurilor) de votare.

Pe baza noii legi (art. de lege XV din 1914) despre împărțirea cercurilor (circumscripțiilor) electorale, ministrul de interne a dat ordin tuturor municipiilor, ca până la 15 Maiu st. n. să statorească *cercurile de votare*.

Fiecare oraș cu magistrat, comună mare sau notariat, în care numărul alegătorilor trece peste 1000 va forma un cerc de votare.

Alcătuirea cercurilor de votare și împărțirea comunelor singuratice în diferitele cercuri de votare *să poate face după plac*, cum va voi adunarea municipală comitatenză.

Totuși trebuie să se aibă în vedere, ca votantul să ajungă ușor la locul de votare.

În cercul de votare unde numărul alegătorilor trece peste 1500, trebuie să se esmită 2 comisii de votare.

Precum să svonește, în cercul electoral (circumscripția) Făgărașului vor fi trei cercuri de votare și anume: orașul Făgăraș singur, pentru cercul administrativ al Șarcăiei în Șarcăia și pentru subprefectura Zărnești în Zărnești. Numărul alegătorilor poate fi cam 3200—3500.

În circumscripția (cercul) Arpașului de jos va fi în Arpașul de jos, unde vor vota alegătorii din pretura Arpașului, iar pentru alegătorii din cercul administrativ al Făgărașului va fi votarea în Recea sau în Făgăraș. Numărul alegătorilor poate fi cam 2200.

Aceasta se va hotări în adunarea ordinară de primăvară care să va ținea în 27 Aprilie st. n. a. c.

Rap.

Câștigarea dreptului de alegător.

Listele alegătorilor pentru alegerile de deputați în dieta țării (cameră) pe anul 1915 să vor statori pe baza legii nouă (art. de lege XIV din 1913). Conform § 5 al legii pot avea drept de vot și acei cetățeni, cari au împlinit etatea de 24 ani și dovedesc cu certificat de școală, că au cercetat (absolvent) cu succes clasa a VI resp. a IV elementară și plătesc dare directă de cel puțin 2 coroane, sau e industriaș ori neguțător, apoi care a ajuns la miliție sau jandarmerie rangul de subofițer, precum și cei cari sunt

ca membri ajutători ai familiei la purtarea economiei sau a întreprinderii.

Acei cari știu ceti și scrie, dar nu au certificatele necesare de școală, (cl. IV sau VI) numai atunci capătă drept de vot, dacă plătesc dare directă anuală cel puțin 20 cor. Cei cari nu știu ceti și scrie trebuie să plătească o dare directă de 40 cor. pentru a putea fi alegător. Dreptul de alegător trebuie dovedit cu certificat de școală sau cari nu au, trebuie să-și câștige certificat că știu scrie și ceti dela comisia esaminătoare.

Atragem deci atențiunea preoșimeii și învățătorimeii noastre că să facă atent poporul nostru la modul cum să poate câștiga aceste certificate.

În privința câștigării (procurării) certificatelor (atestatelor) de școală pentru clasa a VI, resp. a IV. precum și a certificatelor că știu scrie și ceti, ministrul de culte și cel de interne au dat un ordin comun sub Nr. 1184 din 1914.

După acest ordin susținătorii școlii sunt deobligați a arăta primăriei comunale toate protocoalele (însemnările) referitoare la clasificarea școlarii de pe clasa a IV. și a VI. începând dela *anii 1901 îndărăpt*.

Primăriile comunale sunt deobligate a statori în luna lui Aprilie, cari ziare (protocoale) de clasificare există din anul 1901 îndărăpt.

Despre rezultatul constatării să ia proces verbal (protocol) în două exemplare pe cari le subscrie și reprezentantul susținătorului de școală. Un exemplar din aceste procese verbale să păstrează în arhiva comunei iar celalalt la școală. Ziarele de clasificare vor fi apoi cusute oficios cu sfoară și sfoara pecetluită de primărie.

Dacă o școală s'a sistat, nu mai există, protocoalele de clasificare de pe clasa IV. și VI. trebuiesc date spre păstrare primăriei comunale.

Aceia, cari voiesc a-și dovedi dreptul de alegători cu certificat școlar de pe clasa a IV. sau a VI elementară, trebuie să și'l scoată dela școala pe care au cercetat'o, sau dacă școala s'a sistat, dela primăria comunală. Atât școala cât și primăria sunt deobligate a estrada îndată atestatele, sau a le trimete celor cari le cer.

Comisiunea esaminătoare.

Pentru ca aceia, cari nu au certificate de școală, să poată dovedi că știu ceti și scrie, să formează în fiecare oraș și în fiecare pretură (suprefectură) așa numitele *comisii esaminătoare*.

Acestea constau din trei membri: un președinte care este totdeauna protopretorul (suprefectul) un funcționar administrativ și un învățător, (aceștia pot fi în funcțiune sau penzionați), cari locuiesc în oraș sau unde e reședința subprefecturii.

Esamenul se vor ținea în anul acesta (1914) în luna lui Maiu, iar în anii viitori în luna lui Februarie.

Comisiunea este datoare a publica în modul îndatinat în fiecare comună, în anul acesta cu 8 zile, iar în anii viitori cu 15 zile mai înainte *locul și timpul*, oara unde și când să va ținea esamenul și că se pot însinua personal ori înscris până la ziua când să începe esamenul.

Totdeauna trebuie să publice, că esamenul sunt *libere de ori ce taxă* (nu trebuie nimic plătit).

La esamen să poate admite (lăsa) fiecare cetățean, care a împlinit etatea de 24

ani. În privința admiterii la esamen hotărăște primul for administrativ, — fără drept de recurs.

Esamenul constă din *cetirea a cinci rânduri*, din o carte de cetire de pe clasa VI, aprobată pentru școli de ministrul de culte, și *din scrierea a două rânduri dictate* de un membru al comisiei. Atât cetitul, cât și scrisul să face înaintea comisiei.

În privința rezultatului hotărăște comisiunea, și în contra hotărârei ei nu e drept de recurs.

Dacă esamenul a rămas fără rezultat, cunoștința cetitului și scrisului se poate dovedi aceasta și înaintea comisiei, care compune listele alegătorilor iar în anii viitori să poate prezenta de nou înaintea comisiei esaminătoare.

Cetitul și scrisul să poate dovedi și și cu certificat scos dela un translator (tâlmăciu) judecătoresc, care are îndreptățirea pentru acea limbă, pe care o știe ceti și scrie îndreptățitul. Cunoștința cetitului și a scrisului să poate dovedi și în altă limbă — afară de cea ungurească, — dacă cel puțin 2 membri ai comisiei esaminătoare cunosc aceea limbă. Certificatul estradat de această comisiune are valoare în țara întreagă.

Examenul ține zilnic cel puțin 8 oare, și dacă să însinuă mai puțini de 100 indivizi, trebuie să-i examineze pe toți în o zi, iar dacă sunt mai mulți, atunci cel puțin o sută trebuiesc examinați în o zi.

Spesele comisiei le plătește ministerul de interne.

Este datorința preoșimeii noastre a îndemna poporul, să se intereseze de procurarea certificatelor de școală și să se prezinte cât mai mulți la esamene, nefiind împreunate cu nici o cheltuială.

Și ar fi de dorit, ca atât preoșii cât și învățătorii să țină cursuri de cetit și scris, cu cei cari voiesc a se prezenta la esamen, ca astfel să fie rezultatul și mai sigur.

Certificatele celor duși să le procure cei de acasă. Vom mai reveui.

dr. ș.

Rolul Românilor în concertul popoarelor Europene.

— Reflexii fugitive. —

Viena, Aprilie 1914.

Am încercat a arăta într'un număr trecut al „Olteanului“ sub titlul *„In ajunul unor schimbări...“* că Austro-Ungaria trăiește cele mai critice zile, și că la picioarele celor două țări habsburgice vitregitatea vremilor le sapă o prăpastie înfiorătoare.

Intr'adevăr nu e lucru de toate zilele cea ce se petrece azi pe după culisele diplomatice ale fiecărui popor din cele interesate. E un joc bizar, un joc neobișnuit al sorții, care atunci când se va sfârși va scoate pe unii cu câștiguri prea mari, iar pe alții cu ruină completă.

România sau Regatul liber dela campania din Bulgaria încoace a știut să se impună atât de mult Marilor puteri Europene prin demersurile ei diplomatice încât azi toți din toate părțile sar sus plini de mirare, că de unde există acest regat? Când s'a ridicat la treapta la care e azi?, căci doar mai ieri alaltăeri nu era decât o netrebnică provincie turcească!

Chiar despre poporul român lumea

nu mult s'a interesat până în zilele noastre căci toți ne considerau ca pe o masă incultă, lipsită de orice civilizație, și bună de exploatat de câte ori cerea trebuința.

Astfel au făcut Turcii până ce „Carol cel Mare” le tăie pofta de stăpânire la 1877. Rușii nu s-au lăsat însă pe jos. Ei au smuls României, Basarabia. Austria apoi a devenit proverbială cu fidelitatea ei. Veacuri întregi a sucit și a răsucit politica austriacă firele cari țineau pe românii de dincolo aliați ai Monarchiei, iar pe cei de acasă cetățeni devotați și pașnici. Ce să mai zicem de Unguri, cari nu au cruțat nimic pentru a ne putea stârpi cu totul de pe suprafața pământului sau a ne uncuriza!

De fapt așa și eram. O masă bună de exploatat la toate trebuințele, Așa numai ne putem explica că suntem săraci și ne-am trezit cam târziu!

Se pare însă că a bătut și ceasul nostru că lumea începe să se intereseze mai mult de noi. Prietini ne linguesc, dușmanii ne caută prietinie, umblând cu fel și fel de apucături ca să ne câștige. România, ca să nu zic toți Românii, a devenit o greutate hotărâtoare în cumpenele celor două alianțe dușmane. Să afirmă cu multă siguranță că dela ținuta României atârnă întreagă deslegarea tragi-comediei diplomatice. Rolul României pare deci a fi acela al unui jucător de șah dibaciu.

Timp de 30 și mai bine de ani România a fost cea mai credincioasă aliată a Triplicei, iar acum când itele s'au incurcat prea tare, ea se pare că va deveni cea mai temută dușmană a aceleiași alianțe. Incepând dela izbucnirea primului războiu balcanic și până azi România și-a câștigat tot mai mare antipatie și dușmănie față de aceea fără care pretinde a-i fi ocrotitoare, când ea ține încătușată în lanțuri soarta alor 4 milioane de frați români. România neoficială azi întreagă e contra Monarchiei, cea oficială va fi ca mâne. Rusia se folosește în timpul acesta de ocazie! Ba cu băț de mareșal, ba cu concesiile românilor Basara-

beni, cu dar de nuntă ficei țarului, umblă să cârpească cea ce a stricat în trecut, pentru că se câștige România pe partea ei.

Francia e amică în toată forma cu România. Ba mai nou în legătură cu Amicitia franco-română află că se va crea și o bancă comună și multe lucruri, cari toate își au scopurile lor hotărâte.

Cu Serbia, Grecia, Turcia e în cele mai bune relații. Peste Bulgaria e stăpână deja. Cei mai lipsește?

— *Un singur pas!*

Un pas bun și hotărât a decis totul! Ițele se vor descurca și Românii vor juca adevăratul rol al unui popor descendent dela Roma!

Trebue să se limpezească atmosfera căci e chiar prea infectă! Să urmărim cu luare aminte toate acțiunile ce se vor desfășura, căci dela ținuta neamului românesc întreg atârnă soarta și viitorul dușmanului!

Invierea Domnului din anul acesta să aducă și învierea adevăraților coloni ai lui Traian.

Christos a înviat!

A. Opreșu.

Mistificarea unui adevăr istoric.

În articolul de fond din „Olteanul” Nr. 12 a. c., articol, ce poartă titlul: „Biserica e mântuitoarea neamului nostru” *se falsifică un adevăr istoric.*

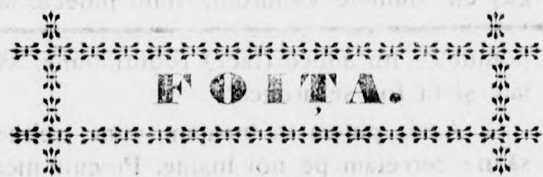
Să susține, anume în articolul acesta, că Biserica este mântuitoarea neamului nostru în ce privește trecutul plin de restriște, prin care a trecut, și că tot ea ne va scăpa și pe viitor din primejdii, ce vom avea să întâmpinăm, dacă vom ține la *legea strămoșească, la legea părințească*, și drept încheiere zice: „că n'are cuvinte ca să îndemne în destul pe oameni, să vină cât mai mulți, domni și țărani, în zilele de 5, 6, 7 și 8 Aprilie st. n. în biserica gr. cat. din Făgăraș etc.” *Falsificarea constă în aceea, că biserica gr. catolică se consideră, cum reiese în mod evident din citațiile de mai sus, ca biserică strămoșească a neamului românesc.*

Dar această aserțiune gratuită, nu conglăsu-este cu adevărul istoric, care e altul pentru cece sunt cătuși de cât, în curent cu cercetările științifice mai noi privitoare la originile creștinismului la Români. Căci cestiunea aceasta nu mai e o cestiune deschisă, ci încheiată și rezolvită pentru știință. *Azi să știe că Biserica strămoșească e cea răsăriteană-grecescă, și nicidecum cea unită cu Roma.*

Celce trage la indoială acest adevăr, n'are decât să consulte studiile d-lui Dr. N. Dobrescu, Onciu, V. Pârvan, N. Iorga, referitoare la vechimea creștinismului la poporul român. Celor, ce mai au nedumeriri în privința aceasta, le-am putea răspunde cu învățatul-învățaților din zilele noastre, cu cuvintele categorice ale profesorului N. Iorga: „că ortodoxia a fost, ortodoxia este și ortodoxia rămâne”. Că ce s'ar fi ales de neamul nostru românesc în Ungaria, de n'ar fi ținut la ortodoxie, și s'ar fi catolicizat, servească ca dovadă soarta nobilimei și a Polonilor. El n'ar mai exista ca neam.

Profesorul de universitate Ion Ursu, zice: „Dacă nobilimea română a părăsit isvorul credinței străbune trecând la catolicism, s'a pierdut din neamul românesc, din care s'a prăsit. Dar poporul român ortodox a preferit jugul robiei și al suferințelor, decât să părăsească legea ortodoxă moștenită dela părinți — și oricât de mizerabilă a fost viața lor ca ortodoxi aici în Ungaria, au preferat să rămână în acea credință strămoșească ortodoxă, decât să se facă catolici-papisti. De această lege era legată robia și suferința aici în Ungaria, dar cu robia și suferința s'a păstrat naționalitatea până astăzi. Dacă într'un moment de inconștiență și-ar fi părăsit toți românii ortodoxia, cu greu și-ar mai fi putut păstra individualitatea noastră etnică.”

Cum vedem la cece au părăsit biserica strămoșească în anul 1700 la uniți, că s'au corcit cu streinii în căsătorii și încep a se înstreina cu încetul de neamul lor. Numai la uniți întâlnești atâtea nume streine, cari nu mai sună de loc românește, cari toate s'au

Pildele Mântuitorului Christos.

Când cetește cineva pildele lui Iisus cu luare aminte, este ca și cum ar umbla printr'o grădină plină de flori frumoase și binemirosoare și de roduri bune și gustoase. Eu socotesc că și voi, iubii cetitori, tineri și bătrâni, tot așa cugetați; pentru aceasta vă veți bucura aflând aici adunate unele din pildele lui Iisus care să află risipite ici și colea în sfintele Evanghelii.

În chipul acesta puteți și a le petrece cu înlesnire și a le întipări în minte.

1. «Luminătorul trupului este ochiul. De va fi ochiul tău sănătos, tot trupul atunci va fi luminat. Iar de va fi ochiul tău viclean (bolnav), atunci și tot trupul tău va fi întunecat. Deci dacă ceace trebuia a-ți fi lumină este întunec, cât de mare trebuie să fie acolo întunecul!»

Vorbirea este oarecum ochiul sufletului. Precum dar nici o altă parte a trupului nu se poate vătăma așa lesne ca ochiul,

tot așa se întâmplă și cu vorbirea. Și vorbirea se vătămă mai ales când se strică sufletul, și atunci omul strămb judecă lucrurile: adică socotește de pildă, cum că desmierdările cele pământești și trupești sunt un noroc pentru lume, în timp ce ele sunt cu adevărat o nenorocire pentru ea. El are în lucrurile sale scopuri rele și nedrepte; de pildă, în vremea ce gândește să se îmbogățească și să se înalțe, la urmă se încredințează că n'a nimerit scopul pe deplin precum și orbul prin vederea sa pierde drumul.

Omul care are mintea rătăcită și depărtată de Cel ce l-a zidit, rătăcit va fi și în credința lui, în socotințele lui, în faptele lui și în toate hotărârile lui.

2. «Nimenia nu aprinde făclia ca să o pue sub obroc Toți, aprind făclia și o pun în sfeșnic, ca să lumineze tuturor celor ce sunt în casă. Așa să lumineze și lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă faptele voastre cele bune și să mărească pe Tatăl vostru cel din ceriuri».

După cum lumina nu stă acoperită și dosită, ci este pusă la iveală ca să lumineze tuturor, tot așa lumina minții a bunelor obiceiuri, a credinței și a vieții curate, trebuie să fie văzută și cunoscută de toți ca să le slujască spre oare care călau-

ză și îndreptare. Prin faptele cele bune și cinstite și prin viețuire neprihănită mai bine slăvim pe Dumnezeu; și printr'o pildă bună și cu iubire de oameni, mai mult ajutam spre îndreptarea celor de-aproape ai noștri și spre întărirea și sporirea lor.

3. «Nu aruncați mărgăritarii voștri înaintea porcilor, ca nu cumva să-i calce pe ei în picioare, și întorcându-se și pe voi să vă rupă». Cu alte cuvinte: nu împărtașiți cunoștința dumnezeescului adevăr și a sfintelor noastre cugetări ori și căru om necuvios și păgân.

Bine ar fi, dacă ne-am sili și noi să dobândim buna cugetare, care iubește mai mult cunoștința lui Dumnezeu decât mărgăritarii cei de mult preț. Bine ar fi ca să nu ne facem vreodată prin cugetări proaste și înjosite asemenea cu dobitoacele acelea, al căror ochiu este totdeauna pironit spre pământ și care nu fac altceva decât totdeauna scurmă cu nasul lor noroiul pământului și se tăvălesc înlăuntru!

Să nu ne batem joc de lucrurile cele sfinte, vorbind cu ușurință de tainele credinței noastre să împărtașim dumnezeestile adevărului oamenilor ușuratici, cari în a lor nesocotință vor să le ia în răs, căci mare păcat facem.

sălășluit în Biserica unită, prin căsătorii. Astfel de nume sunt: Mihály, Fekete, Hoszsu, Ferenczi, Csato, Kerekes, Leményi, Mehesi, Serenyi, Cicudi, Manfi, Szabo, Bamfi, Elekes, Fejer, Heges, Laçzko, Kövesdi, Keresztes, Kelemen, Recsei, Romanczay, Raduly, Rövid, Szöcs, Teglás, Saszsebesi, etc.

Nu e mirare, că-și pretind Ungurii numele lor corcice dela Biserica unită din Ungaria. E de admirat însă cutezanța, cu care să sfidează adevărul istoric despre adevărata noastră lege strămoșască în articolul pomenit din „Olteanul” Nr. 12 din 23 Martie (5 Aprilie) a. c.

E cunoscută deviza aderenților Societății lui Iisus, „că scopul sfințește mijloacele”. Tot aceasta o practică și autorul anonim al articolului de mai sus, când zice, că Biserica e mântuitoarea neamului nostru și că limba și obiceiurile strămoșești tot numai prin legea strămoșască rămân neatinsse de mâna vrășmașului, cu intenția bine-înțeleasă, ca să poată avea prilej să îndemne pe domni și țărani în 5, 6, 7 și 8 Aprilie la biserica gr. catolică din Făgăraș ca și la sânul bisericii strămoșești, să se încălzească și însuflețească.

Nu-i oare acest procedeu propriu numai iezuitismului?

Aceasta mistificare a adevărului istoric, săvârșită de articolul de fond din „Olteanul”, nu poate rămâne nerectificată. Și aceasta, ca să știe poporul nostru pentru totdeauna că biserica română ortodoxă răsăriteană, care cuprinde în sânul ei zece și jumătate milioane de credincioși români este biserica strămoșască; iar biserica gr. catolică, unită, care cuprinde numai un milion și jumătate de credincioși uniți, nu este nici decum biserica strămoșască a Românilor, câtă vreme obârșia ei datează numai dela apostatul Mitropolit Atanasie din a. 1700, care și-a călcat jurământul depus ca ortodox în București, și a desbinat o parte din Români — din Ungaria — cari lăsându-și legea strămoșască, s'au făcut „uniți”.

Așadară nu biserica gr. catolică unită e biserica cea strămoșască, ci biserica ro-

mână ortodoxă a Răsăritului, care e biserica cea dintru început a neamului românesc.

Să se știe totodată și aceea, că în Biserica strămoșască ortodoxă, sunt legi bisericicești — canoane — există un tipic sigur, după care să țin slujbele dumnezeiești și nu sunt supuse acestea schimbărilor, cum sunt ele în biserica catolică papistăse, pe care o imită uniții, dezvoltând și ei activitate — vezi Doamne — prin așa numitele „misiuni populare” (sic!), al căror program se pot vedea la sfârșitul articolului de fond publicat tendențios pentru seducerea Românilor, cel cetesc, la idei greșite.

Făgăraș, la 25 Martie 1914.

Nicolae Borzea de Vist

parochul Făgărașului și protopop al tractului protopresbiteral Făgăraș, deputat la sinodul arhiepiscopial și la congresul național bisericesc.

NOUȚĂȚI.

Tuturor colaboratorilor, cetitorilor, sprijinitorilor și prietenilor foaiei noastre, salutându-i cu strămoșescul: Christos a înviat!, le poftim sărbători vesele!

— **Invitare.** Reuniunea femeilor gr. or. române din Făgăraș și jur, are onoarea a vă invita la *Producțiunea teatrală* ce o aranjază cu concursul d-șoarei *Relli Popa-Radu*, elevă a Conservatorului din București, Marți în 21 Aprilie n. (a 3 a zi de Paști) în sala „Hotel Transilvania” (Lauritsch). Făgăraș, în 5 Aprilie 1914. Pentru comitet: Maria Dr. Șerban prezidentă, Mateiu Jiga secretar. Inceputul precis la 8 ore seara. Prețurile de intrare: Cerce și primele 3 rânduri à K 3.-- de persoană. Rândurile IV—IX à K 2.— de persoană (loc numerizat). Parterre K 1.20. Studenți 60 fil. Galeria K 2.— de persoană (loc numerizat). **Program:** I. *Sărutarea*, farsă într'un act tradusă de Haralamb G. Lecea. Urgela. D-șoara Eugenia Popa-Radu. Pierrot D-șoara Mița Florea. II. *Harpista*, de Duiliu Zamfirescu, —

declamată de D-șoara Relly Popa-Radu III. *3 Cântece*, solo, cântate de D-na Elena Jiga, cu acompaniare de pian. IV. *Ce știe satul*, comedie într'un act de V. Al. Jean. Domnul Mărinean, D-l Iuliu G. Dan. Elisa, soția lu, D-șoara Relly Popa-Radu. Anica fată'n casă. După producțiune urmează joc.

— **Recrutările (asentările)** în comitatul Făgăraș se vor ținea în ordinea următoare:

Cercul Zărnești: în 2 și 3 Iunie.

» Șârcaia: în 5, 6 și 9 »

Orașul Făgăraș în 12 Iunie.

Cercul Făgăraș: în 13, 15 și 16 Iunie.

Cercul Arpaș: în 18, 19 și 20 Iunie.

— **Omor.** George Geamăn din Rucăr având oarecare ceartă cu Moise Dreptu, tot din Rucăr, în zilele trecute a sărit la el și l'a bătut îngrozitor, rupându-i trei coaste.

Nefericitul Moise, fiind adus momentan în spitalul din Făgăraș, după trei zile de chinuri a murit.

— **«Domnul Notar confiscat».** Din ordinul procuraturii din Cluj, volumul «Domnul Notar» al d-lui O. Goga a fost confiscat.

— **Leac contra beției.** Un mare învățat văzând pagubele și stricăciunile, ce le face trupului rachiul și peste tot beuturile spirtuoase a cercat toate spre a afla un leac contra acestei patimi urâte și păgubitoare. Și el a aflat leacul căutat, care pe cât e de ieftin pe atât de lesne de luat. Anume: Învățul a pus o albină să înțepe cu acul pe un om în stare de beție. Acesta s'a trezit îndată și nu numai că era treaz, cu mintea limpede, ci a simțit îndată o greată față de orice beătură. Învățul a făcut probe cu mai mulți bețivi și pe toți i-a vindecat cu ajutorul albinelor, așa că nici unul nu s'a mai dat beției.

— **Bucuria întemnițatului.** Un uci-gaș cu numele Vaudroth, fiind judecat la

4. Pentru ce vezi gunoiul care este în ochiul fratelui tău, și bârna care e în ochiul tău nu o bagi în seamă? Cum poți zice fratelui tău: Lasă-mă să scot gunoiul din ochiul tău, în vreme ce tu însuși ai bârna în ochiul tău și atunci vei putea lua aminte, cu ce chip vei scoate și gunoiul din ochiul fratelui tău!

Cât de pătrunzător și nemerit arată Iisus aicea lipsirea de minte a multor oameni cari grăesc de rău pe alții, de multe ori pentru metehne mai mici, pe când ei înșiși fac de sute de ori, chiar și de mii de ori, mai mari greșeli și sunt copleșiți de toate răutățile! Bine sunt asemănați aici păcatele mari cu bârna și greșalele mici cu gunoiul. Mulți oameni ipocriți și învechiți în rele nu vor deloc să-și cunoască povara grea a păcătelor lor care-i apasă grozav; în schimb prea lesne văd defectele mici în greșalele fără voie ale semenilor lor și fac multă zarvă pentru acestea, iar pentru ale lor ticăloșii nu vor să aibă remușcare nici înaintea lui Dumnezeu, nici a oamenilor.

5. Nimenea — care voiește să fie îmbrăcat cu bunăcuviință — nu coase petec nou la haină veche, căci și pre cel nou în zadar îl strică, și petecul cel nou nicidecum nu se potrivește la haina veche. Și încă petecul cel nou nu ține multă vreme

peste haina cea veche și deci se face și mai mare spărtura”.

Adevărata faptă bună să cade să fie un tot și un întreg frumos. Asemenea și toată viețuirea omului să cade a fi bună și neprihănită ca și haina nouă, făcută din una și aceeași materie. Celce să socotește pre sineși drept și bun, pentru că face oarecari bunătăți; celce de pildă acum se roagă lui Dumnezeu și după puțin blastămă sau ocărăște pe semenul său, ori hulește numele lui Dumnezeu și alte lucruri sfinte, apoi astăzi postește cu toată buna cinstire și mâne să îmbată. Toată fapta bună a acestuia se aseamănă cu ticăloasa și necurata petecărie.

Nu-i de ajuns să aibă cineva o singură bună deprindere, căci ceace clădește aceasta, strică celelalte rele năvăiri. Ce folos dacă cineva să duce la biserică și postește, dar nu să lasă deloc de beții, hoții, înșelătorii, jurăminte și desfrânări!

6. Fiește care pom din rodul său se cunoaște. Au doară poate cineva să culegă din spini struguri și din ciulini smochine? Așa, tot pomul bun aduce roduri bune, iar pomul rău aduce roduri rele. Nu poate cândva pomul bun să facă roduri rele, nici iarși pomul rău să facă roduri bune. Tot

pomul ce nu aduce (face) roduri bune, să taie și în foc se aruncă”.

Aicea putem să învățăm, cum trebuie să ne cercetăm pe noi înșine. Precum nici trunzele singure nu împlinesc pe pomul cel bun, așa și cuvintele binecinstitoare nu fac pe omul cel bun și drept. Pe cât florile frumoase cari n'au nici un rod înrânsele, pot să arate pomul bun, pe atâta poate să fie și să se numească bun omul acela care nici odată nu pune în lucrare vorba și alegerea sa cea bună. Numai pomul acela care este prea încărcat cu roduri bune se zice pom bun și are o înfățișare frumoasă și înveselitoare. Deci, celce nu voiește să fie asemenea cu acesta, aducă-și aminte ce a zis Mântuitorul pentru pomul cel rău și stricat.

Într'adevăr, după cum din roduri se cunoaște soiul și bunătatea unui pom, tot așa din vorbele cu bunăcuviință și din faptele bune se cunoaște cuminenția, vrednicia și cinstea unui om bine crescut, cu frică de Dumnezeu și rușine de oameni.

Albina.

(Va urma).

moarte, își aștepta sfârșitul în una din temnițele Franciei. Într-o zi a intrat la el avocatul lui, făcându-i cunoscut, că i-s'a iertat pedeapsa de moarte și că e lăsat în libertate. Avocatul așteptase că acesta, să sară în sus de bucurie, când va auzi o asemenea veste; dar când colo întemnițatul devenise și mai trist și gânditor, pentru că nu-i venea să creadă spusa avocatului până ce l'a putut îndupleca să creadă, și când a văzut el, că nu-i glumă, a înebunit de bucurie...

— Povestea unui butoi cu rachiu.

Cetim în Foaia Poporului: O socoteală din Franța care cred că ni se potrivește într-o câțva și de aceea face s'o cunoaștem:

Fabricantul spirtar scoate din 157 litri de grâu un butoi de rachiu pe care îl vinde cu 252 franci. Iată partea fiecăruia:

Țăranul care dă grâul	8.40 franci
Guvernul care pune taxe	67.20 "
Calea ferată care îl duce	15.75 "
Fabricantul care îl face	57.75 "
Carușul care îl cară	5.25 "
Crâjmarul care îl vinde	97.65 "

La olaltă 252. — franci

Beutorul care îl bea și dă această sumă se alege cu rușine și boală; nevastă-sa cu lovituri și injurături; copiii cu răbdări în loc de mâncare și cu sdrențe în loc de haine.

— **Invitare.** Corul bisericesc gr. cat. din Bistrița, invită cu toată onoarea la concertul urmat de producțiune teatrală împreună cu joc, ce-l va aranja Luni în 20 Aprilie st. n. 1914 (a doua zi de Paști) sub conducerea inv. Teodor A. Bogdan și Gavril Bochiș în sala din «Gewerbeverein». Venitul curat este destinat în favorul școalei române gr. cat. din loc.

Program: Coasa, cor mixt pe 4 voci de I. Vidu. Morariul, cor mixt pe 4 voci de D. G. Kiriac. La fântână, cor mixt pe 4 voci de A. Bena. Marș, cor mixt pe 4 voci de J. C. Porumbescu. Arma dracului, piesă populară în 3 acte cu cântări de T. A. Bogdan. În pauză se va juca Călușerul și Bătuta.

— **Răscoale în Albania.** Grecii din Albania, ținutul Epir s'au resculat din cauză că nu voiesc să fie alipiți la Albania, ci la Grecia. În răscoala lor se zice că au fost ajutați și de trupele regulate din Grecia. Școala și biserica din Coriță au fost distruse. De asemenea au fost omorâți și vre-o câțiva fruntași Români.

În urma acestora guvernul român a intervenit energic la Atena, prin care cere explicații în chestia omorurilor și provocându-i să facă să înceteze starea aceasta de nesuferit, în urma căreia românii din Epir nu mai sunt siguri nici de viața lor.

— **Invitare.** Subscrisul comitet vă invită cu onoarea la Festivalul Inaugurării primului Monument (mare cruce de mar-moră), — ridicat în memoria lui **Aurel Vlaicu**, geniul aviatice Române, din partea credincioșilor și cu sprijinul corului bisericesc din Giroc, ce se va ține Luni, a doua zi a sfințelor Paști. Giroc (Gyüreg), la 1/14 Aprilie 1914. D. Voniga, preot. Tr. Petcu, preot. At. Raicu, inv. penz. M. Bocșa, inv. Tr. Telescu, inv. I. Gaița, epitrop.

— **Un hoț prins fără să-l vadă cineva.** Într-o boltă mare din Galânta (comitatul Pojon au intrat noaptea nește hoți

și au dus cu ei marfă și bani. Ori cât s'a cercetat după răufăcători, nu li s'a dat de urmă. Zilele trecute cineva șoptește jandarmilor, că cutare om, nu se știe din ce cauză stă închis în casă, de câteva zile fără să fie bolnav. Aceștia cercetează lucrul și află că omul e cu gura toată vântată. Luat la scurt, că ce a pățit, el se încurcă în răspunsuri. Neguțătorul jefuit își aduce aminte că o sticlă cu feșteală vântată, numită «indigo», a găsit-o răsturnată în dimineața când s'a întâmplat furtul. Cercetându-se pe urma asta, s'a aflat, că hoțul era cel însemnat. Crezând că în sticlă, e ceva beutură bună a beut din ea, fără a se gândi la urmele ce le va lăsa beutura pe buzele lui. Iată unde duc gândurile și faptele slabe!

— **Simpatia Sârbilor față de România.** Din Belgrad se anunță: Cu prilejul convenției pentru construirea unui pod româno-sârbesc peste Dunăre, ziarul guvernamental «Samoprava» publică un articol de fond, pe care îl termină cu urări sincere pentru o perfectă amicitie între cele două țări. După votarea convenției toți membrii Scupștinei, fără deosebire de culoare politică, au erupt în strigăte de: «*Trăiască România, Trăiască poporul român, Trăiască Regele Carol*». La aceasta manifestație de simpatie pentru România s'a asociat, prin aplauze călduroase și numerosul public din tribune. De multă vreme desbaterile Scupștinei n'au sfârșit entuziasmul membrilor săi ca această convențiune, care a unit în aceeași idee și aceleași simțăminte toate partidele politice sârbești.

— **Crima unei mame nebune.** Într'un acces de nebunie, soția inginerului Dimo din București, și-a împușcat în 31 Martie dimineață doi copilași, stingând unuia viața iar pe al doilea rânindu-l de moarte. Al treilea copil, cel mai mic, a scăpat alergând în bucătărie, unde de groază s'a ascuns împreună cu bucătăreasa sub un pat. În urma unei acute boale de nervi, autoarea sângeroasei crime, suferea de multă vreme de mania persecuțiunii. După comiterea omorului nefericită mamă a fost dusă la ospiciul Sutz, unde medicii au constatat că era atinsă de demniță.

— **Aviatice.** Din Gotha se anunță: Sublocotenentul Suvern a stabilit un nou record de durată, sburând fără întrerupere timp de 12 ore și 14 minute.

— Pe câmpul de aviație din Drezda făcuse în 28 Martie o ascenziune cunoscutul Aviator Reicheld, care avea ca pasager pe o cumnată a sa. Pe când voia să aterizeze, s'a prăbușit la pământ — din motive necunoscute — dela înălțimea de 60 metri. Cumnata aviatorului căzând din aparat a murit pe loc, iar Reicheld, care căzuse sub ruinele aparatului, a murit în drum spre spital.

— Doi aviatori, Lemoine și Bourhis s'au ridicat pe câmpul de aviație dela Aspern, cu un aparat până la înălțimea de 400 metri. Bourhis, care era ca pasager, desfăcu la un moment un parașut (umbrelă cu care voia să sară din aeroplan) spre a se scoborâ la pământ. În clipa aceea sute de mii de spectatori văzură îngroziți cum parașutul nu se deschide decât pe jumătate, se isbi de aeroplan, se închise din nou și se prăvăli cu iuteala fulgerului împreună cu Bourhis, ca un bloc de piatră asvârlit din înălțime. La căderea nenorocitului avia-

tor, un țipăt sfâșietor, eșit din piepturile mulțimei, cutremură văzduhul.

În aceeași clipă se prăvăli la pământ și aeroplanul pilotat de Lemoine, din cauza ciocnirii cu parașutul, sfărâmându-se în bucăți.

Bourhis are o mână și un picior rupte și răni grave la cap. În momentul când a fost bandajat nenorocitul aviator, care și-a pierdut mintea, a început să râdă cu hohote. Rănila căpătate de Lemoine sunt foarte grave.

„Biblioteca populară a Asociațiunii“

Acum, în preajma sfințelor sărbători ale Învierii Domnului Christos, ne vine în minte cântarea: «*Luminează-te, luminează-te noule Ierusalime, că a Domnului mărire peste tine a strălucit*». Așa ne poruncește biserica noastră strămoșească prin cântarea dela sărbătoarea sărbătorilor. Și noi ca creștini și credincioși ai sfintei noastre biserici datori suntem să urmăm acestei mare porunci: «*Luminează-te, Luminează-te*».

Da, să ne luminăm și: «*să ne curățim simțirile, ca să vedem pe Christos strălucind*».

Toți cei «*purtători de lumină*» să ne apropiem cu toată dragostea și cu toată încrederea de poporul lui Christos și «*cc fiii luminii, umblând să rescumpărăm vremea, căci zilele relele sunt*».

Intăriți în credința că glasul acestor cântări înălțătoare de inimi, nu va răsună în pustiu, apelăm și de astădată la bunăvoința și sprijinul fruntașilor, cari trăesc în nemijlocita apropiere a sătenilor noștri și dela cari, în cea mai mare parte atârnă deșteptarea și luminarea săteanului român, să grăbească cu înscrierea membrilor ajutători la «*Asociațiune*».

Cu toate opintirile ce se fac pentru susținerea școalelor noastre confesionale, totuși vedem, că o mare parte a copiilor dela sate rămân analfabeți. Causa nu poate fi decât necercetarea școalei. Aceia, cari trec prin școala de toate zilele, dacă n'au norocul să cerceteze și școala de repetiție, după câțiva ani, abia dacă mai pot ceti. Școalele de adulți ne lipsesc cu totul. Copiii ajunși la anii juneții, o parte sunt analfabeți o altă parte abia dacă mai pot rosti câte 2—3 sunete și nu mai puțini sunt, cari să poată ceti mai fluent.

Apoi, «*plânge-te române că n'ai și nu-ți dă Dumnezeu*». Că nu ești luat în samă și ești dat înapoi de peste tot locul.

Instituțiunea noastră culturală, «*Asociațiunea*», a voit și voiește cu tot dinadinsul să suplinească aceste neajunsuri. Spre acest scop a pus la cale cursurile pentru analfabeți, și pentru cei cunoscători de slove editează cărțile din «*Biblioteca populară a Asociațiunii*». Voiește să dea la toți fiii neamului nostru privilegii de a se lumina. Fiecare sătean să aibă în casa lui anumite cărți, cari să-l îndemne a îndrăgosti cetitul și să-l rețină pe el și pe ai lui dela «*căile celor fără de lege*».

Având și numai acestea în vedere, e datorința noastră, ca fiecare să conlucram pentru ajungerea acestor scopuri mărețe.

«*Asociațiunea*» suntem noi, fără sprijinul și conlucrarea noastră, ea nu poate să facă nimic. Puterea de viață și de activitate rodnică, atârnă dela numărul membrilor.

Dintre cele 82 de despărțăminte câte are »Asociațiunea« până de prezent, cu ajutorul cărora nizuiește a împărția întunecul și a revărsa lumină, unele și-an implinit și în anul acesta datorința. Sunt comune ai căror conducătorii au înscris 20 până la 90 de membri ajutători. În astfel de comune. numărul membrilor n'au scăzut ci au crescut.

Cu durere trebuie să spunem că avem peste 30 de despărțăminte din raionul cărora n'am primit nici o listă cu membrii ajutători.

Știm, că răspunderea nu poate să cadă numai asupra despărțămintelor, ea se frânge și asupra frunțășilor dela sate.

Dacă fiecare despărțământ ar înscrie numai câte 150 de membrii ajutători, »Asociațiunea« ar putea să aibă cel mai puțin 12.000 de membrii. Atunci cu mai multă ușurință s'ar putea înfăptui îmbunătățirile clamate.

În anul acesta au apărut până acum »Povestea unei coroane de oțel«. »Popa Tanda« și »Emigrarea la America«. Acestea s'au și expedit membrilor înscriși până acum. Cartea a patra »Dela sate« scrisă de dl I. Agârbiceanu, e la compactor și se va expedia în zilele acestea.

Ca dovadă despre buna primire ce a întâmpinat cărțile de până acum, ar putea să servească scrisorile singuraticilor săteni, cari cer să fie și ei înscriși ca membri ajutători cu taxa de 2 cor. în schimbul cărora să primească 10 cărți și un calendar.

Rugăm deci cu foată insistința pe frunțășii, conducători ai sătenilor noștri să se grupeze cu toții în jurul »Asociațiunii« și să grăbească cu înscrierea membrilor ajutători.

Poporul are lipsă de lumină, aceasta să i-o dăm și atunci va înțelege și el cântarea: »Luminează-te, luminează-te, noule Ierusalime, că a Domnului mărire peste tine a strălucit«.

»Biroul Asociațiunii«.

Serbarea pomilor și a paserilor în Nucet.

(Invitare).

Vestim obștea noastră, că Marți în 8/21 Aprilie n. c. (a 3-a zi de sf. Paști). vom ținea serbarea pomilor și a paserilor, a 5-a în comuna Nucet, când se vor dăruia copiilor de școală din localitate 50 altoi, meri, de soiu ales.

Serbarea va fi împreună cu cuvântări despre cultura pomilor și despre foloasele ce le aduc paserile, cu cântări, daclamațiuni și exerciții gimnastice.

Inceputul serbării se face în localitățile școlaei, de unde participanții vor merge corporativ în grădinile în cari să face plantarea însoțită de învățături despre tractarea pomilor.

Invităm la serbare pe toți membrii și ubitorii de înaintare ai poporului nostru.

Sibiu, 11 Aprilie 1914.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«.

Pant. Lucașa
prezident.

Vic. Tordășianu
secretar.

Culina și grădina.

(Urmare).

Lipsa de nutrire sau mâncările rău pregătite răsvrătesc simțurile, îl fac pe om năcăjit, indispus, gata în

tot minutul de ceartă, și să și ceartă cu cea mai mare ușurință căci sufletul lui e înclinat spre aceasta, numai prilej să aibă, care apoi și-l găsește în lucrurile cele mai mărunte.

Drumul pe care o femeie poate pătrunde la inima bărbatului său e stomacul. De aceea zice sărbătorita noastră regină »Carmen Sylva«, că: »Dacă soțul s'ar dovedi, că n'are inimă, stomac are de bună seamă. Vezi de-l câștigă prin bucate bine gătite«.

A ști pregăti bine mâncările e cea mai mare laudă pentru o femeie.

Va zice cineva: La mâncări nu trebuie mare știință, de căpetenie e, ca să aibi din ce le face. Eu răspund că trebuie să aibi și din ce le face, dar tot așa de lipsă e și iscusința, căci câte femei nu sunt, cari deși au toate la îndemână, totuși în loc să pună din fiecare fel atâta cât trebuie, ca să iasă ceva cu gust, s'apucă și le mestecă toate la olaltă de așa, încât ese la urmă un talmoș-balmoș, bun de aruncat în troacă la porci.

Să lăsăm însă apa la moara celui ce ne-a făcut întâmpinarea aceea, și să vedem ce să facem ca să avem din ce pregăti bucate gustoase.

Vom vorbi dară despre grădină, căci aceasta e cea mai mare ajutoare a culinei. O grădină pusă în rând cu de toate face ca omul să aibă o culină îndestulătoare, iar o grădină neîngrijită, e semnul cel mai grăitor, că acolo e și o culină de tot slabă.

E de tot trist, când vedem că în piețele orașelor din apropiere femeile noastre de pe sate să imbulzesc la cumpărarea legumelor dela bulgari și să întrec cu cocoanele canceliștilor, a căror slujbă zilnică nu e alta, decât să sloboadă brezde întortochiate de cerneală pe hârtie. Că orașenii cumpără legume din piață, asta să îngăduie, căci slujba lor e de așa, încât nu se pot îndeletnici și cu cultivarea pământului.

Dar să cumpere legume — produse de-ale pământului — oameni, cari toată ziua is cu capul plecat spre pământ deasupra sapei, asta-i de osândit!

Asta înseamnă a nu-ți cunoaște meșteșugul și a nu ști aprecia munca. Căci oboseala, cu care plugarul nostru își agonisește din brazdă paralele cu cari să-și cumpere legume, e cu mult mai grea decât munca ce trebuie să o săvârșească bulgarul la cultivarea legumelor, ca să poată băga în buzunar acelea parale.

Cât de mare și grea e sapa românului nostru și cât de mică și ușoară e a bulgarului. Munca acestui din urmă e numai jucărie pe lângă a

celui dintâi. Și jucăria aceasta am putea-o deprinde la noi în grădină, ca să nu dăm bani până și pe ceapă.

De altă parte cu mult mai puțin loc cuprind legumele bulgarului, decât bucatele românului, ce-a trebuit să le vândă pentru cumpărarea legumelor. Tot de aici urmează că să recere mai puțină vreme la cultivarea legumelor decât a bucatelor.

Bucătarul unui seminar spunea, că el dintr'un strat din grădină lung de vre-o șapte pași și lat de un pas scoate anual preț de cel puțin cincizeci coroane. Și să nu vă închipuiți, că sămăna ceva legume scumpe, ci numai macriș. Din acela făcea sos și pe când ajungea în cap cu tăiatul, în capul celălalt macrișul iarăși era mare și bun de tăiat. Și socotind, că dacă ar fi cumpărat din boltă leguma corăspunzătoare acelu macriș, ca să facă sos, a ajuns la convingerea, că trebuia să cheltuiască în cazul acela cel puțin cincizeci de coroane.

Să recere loc, timp și osteneală mai puțină ca să cultivăm legume în grădina cu straturi, și totuși nu facem lucrul acesta, ci mai bine lucrăm la câmp loc mult în vreme mai îndelungată și cu sudori mari, ca să putem da bucate în schimbul legumelor.

(Va urma).

Editor-proprietar și redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Aviz către publicul Român!

Cunoscând multele lipsuri ale poporului nostru dela sate, am deschis în Budapesta un

Birou de informații

ca în felul acesta să stau în ajutorul publicului român, în oricare afacere ce să ține de Budapesta.

Dau informații referitor la rugărilor înaintate ministerului ori Cunei. Urgez rezolvarea lor și rog rezolvare favorabilă. Mijlocesc împrumuturi ieftine pe amortizare și vânzări de moșii și păduri. Cine vrea să-și cumpere locomobile, motoară, moară, mașini de imblătit mănate cu locomobil, cu motor, cu cai, ori cu mâna, mașini de sămănat grâu, de cosit grâu, ori iarbă, pentru adunatul fânului, ori despoierea cucuruzului, pluguri, etc., să-mi scrie mie căci gratuit îi recomand fabrici de unde își poate cumpăra toate acestea plătibile în rate și cu prețuri mai ieftine ca la agenții jidovești. Scopul meu este ca țaranul Român să-și cumpere marfă bună din mâna primă și cu garanță mare. Să vă feriți de firme cari nu sunt fabrici. Să vă feriți de agenți jidovi cari vă înșală.

Vă recomand o invenție nouă: o morișcă cu 2 petri și sită mânăta cu mâna, care macină 100 kg. făină pe zi. Prețul e 320 cor. pe rate.

La dorință trimit gratuit planuri de mori și catalog ilustrat despre toate revizitele economice.

Cu stimă:

L. OLARIU

Budapest, II., Margit-körút 11.

Deschidere de prăvălie.

Subscrisul aduce la cunoștința On. public, că a deschis în Brașov, strada Hirscher Nr. 2, o

Prăvălie de alimente, și coloniale

unde să capătă zilnic: legume, zarzavaturi, delicatose, fructe sudice, conserve de legumi. DEPOU de pește sărat și proaspăt zilnic, Brânzeturi și unt fin zilnic proaspet.

Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

— Espedarea să face zilnic și cu poșta. —

Rog Onor. public de a mă încredința cu prețurile comode.

George Moșoiu.
comerciant.

„OLTEANUL“, foaie săptămânală socială culturală și economică să află de vânzare la tutungeria Gh. A. Dușescu, București, Calea Victoriei 113. (vis-à-vis de pițoa Amsei). — Pecum și la

LIBRĂRIA A. A. Stanciulescu, Bulevardul Elisabeta Nr. 5. (Palatul Eforiei) București.

LIBRĂRIA

A. A. STĂNCIULESCU

Bulevardul Elisabeta Nr. 5, (Palatul Eforiei)
în BUCUREȘTI.

Cărți de școală și de literatură, românești și streine. — Caiete, plicuri și casete, — Registre de contabilitate, — Blocuri de desen. — Asortiment de hârtie necesare de scris pentru desen și studiului pentru școlari. — Obiecte de pictură și pirogravură. — Portmoneuri și Gente de piele fină — obiecte de fantazie. etc. —
Să capătă în mare alegere.

În atenția voiajorilor la București.

VIZITAȚI MAGAZINELE

LAZĂR TULBURE

Consumul general „La doi Camarazi“, strada Știrbei-Vodă, colț Popa-Tatu.

Bodega, Bererie, Restaurant și Aperitive
str. Schitu Măgureanu 49.

Local de consumație deschis ziua-noaptea, Curățenie exemplară. Beuturi și mâncări escelente.

Prețuri ieftine.

Cu stimă

LAZĂR TULBURE.

La BUCUREȘTI

în strada Brezoianu Nr. 17.

SALA GERMANĂ

se închiriează la toffelul de ocaziuni pentru zile onomastice, petreceri, nunte familiare, baluri, bancheturi, societăți (separè), exerciții de dans etc. cu preț moderat.

la angajament pentru furnizarea mâncărilor gustoase și escelente, de ori-ce specie, și ardelenesti, românești, franțoești și germane; precum și a beuturilor curate indigene și streine. Furnizează și la domiciliuri (acasă) pentru ori-ce petreceri familiare.

Atragem atenția dlor voiajori cari doresc a lua masă cu mâncări gustoase și bune să nu încunjure de vizita acest local sus numit.

De număroase vizite și sprijin să roagă cu toată stima

NICOLAE FĂGĂRĂȘAN
anteprenor.

DANIEL HAUPT Făgăraș

piața mare Francisc Iosif, lângă casele dlui dr. Șenchea.

Recomand mult On. public din loc și dela sate bine asortat și renuitul

Magazin

de FERĂRIE, de VASE pentru cuhnă, și de UNELTE (requisite) pentru toate branșele de industrie, și economie.

Puști, Revolvere și patroane etc. Cuțite, Rezușuri, Pile cu marcă, Clește și Ciocane.

Lanțuri de totfelul și cuiu de drot și de fer. Castroane și oale din blech și tuci smălțuite dela ¼ litru până la 30 de litre. — Ghilauă și sfledere pentru mecanici (lăcătuși) și rotari dela 16 fil. până la 12 cor. buc.

Cine cumpără din prăvălia mea se șva convinge că numai articole bune, tari și solide să află și să vând cu prețurile cele mai convenabile. — Serviciu culant și prompt.

Rog Onor. public de o cercetare număroasă și de binevoitorul sprijin, sunt cu deosebită stimă

DANIEL HAUPT, comersant.

Masini

de săpat, de tăiat fân, paie și napi de sfărmat cucuruz, de sflederit, PLUGURI de fier, Grape, Sfledere pentru fer și lemne. Nocovalme, divano, firestreie de mână și de șogere. — Mașini de fiert (Sobe) din bleh și tuci. — Mașini de tuns. Briceje de ras. Zaruri (lăcate) pentru uși, ferești, coastene și lăzi dela 30 fil. în sus până la 6 coroane bucata.

Văpsăli gata în oleiu, în toate colorile, pentru podini, uși, ferestri, pentru fier, blech, lemn și piatră, pentru zugrăvit, case, biserici și cruci.

In atențiunea diletanților de teatru!

Acum a apărut și să poate căpăta

în editura tipografiei o frumoasă piesă teatrală istorică-dramatică, scrisă de dl profesor în pensiune din București, de origine din Poptelec (Transilvania) de Ioan Pop Florantin, cu titlul;

Resărit de Soare
(Tinerețea lui Ștefan-Cel-Mare).

Tablou istorico-dramatic, în 2 acte, în frunte cu clișeu lui Ștefan-Cel-Mare și în text intercalat portretul cu o schiță biografică a venerabilului profesor octogenar. Conține 40 pag. format 8°, — Prețul 60 fill. plus porto.

Să poate comanda la Tipografia lui **CONSTANTIN POPP, în Făgăraș. (Ung.)**

ÎNȘTIINȚARE.

Subscrisul aduce la cunoștința Onor. public, că în Făgăraș, ulița Podului sub Nr. 46, în casale proprii, unde și până acum a fost bine aranjat un

Atelier de Ferărie și Rotărie

pe care l'am aranjat cu recvizite pentru fântâni și cu acarete economice. Stă la dispoziție totdeauna gata cară întregi și roate din lemn de orice mărime, mașini de sămănat cucuruz și de săpat.

Rog onor. public, că la caz de trebuință la ori ce lucrări ce aparțin de branșele aceste și ori-ce reparaturi și fântâni din nou făcute, a mă onore cu prețurile comode, care le esecut solid și prompt cu prețurile cele mai moderate.

Rogându-mă de sprijinul binevoitor.

cu toată stima

Szepesi Sándor,
măestru ferariu, rotariu și fântânariu.

Balsamul apotecarului A. Thierry

este neîntrecut în efect la boalele de plămâni și piept, alină catarul și curmă durerile cauzate de tuse. Curmă aprinderi de gât, răgușeli și dureri de grumazi și ferbințeli. Cu deosebire e bun contra sgâr-ciurilor de stomac și colică. Vindecă vâna de aur și curățește rinichii, dă apetit, și ajută la mistuire. S'a dovedit de leac excelent la dureri de dinți, la dinți gău-noși, la mirosul gurei folosită ca apă de dinți întărește gingiile și gura, încetează mirosul obvenit din sto-mac în gură. Mijloc vindecător și sigur contra limbrici-ilor. Vindecă totfelul de rane, orbaș, beșicii provenite din ferbințeală, unflături, negei, ursură, membre în-ghețate, în aontra durerilor de urechi e un leac ne-prețuit. — Să fie la îndemână în fiecare casă, la cazuri obvenite, mai ales la influență, coleră și alte boale.

Să scriem la:

THIERRY A. „Örangyal gyógszertára“ Pregrada (lângă Rohitsch-Sauerbrunn).

12 sticle mici sau 6 duple, ori 1 specială mare 5.60 K.
La comande mai mari se dă rabat cuvenit.

Singură și veritabilă ALIFIA CENTIFOLIA a lui A. THIERRY

Oprește și încetează veninarea sângelui. Face superflue orice operație. Folosește femeilor lăptătoare, ajută la pornirea lapte-lui, nu să întărește pieptul. Orbașul de piept (foc viu), folo-sește la orice rani vechite, rani deschise la picioare umflate, la caries, rani venite prin lovituri, tăieturi, îm-pușcături, striviri, împunsături, zdrobituri, să folosește pentru îndepărtarea corpurilor streine de e. țanduri de lemn, spin, sticlă, alice, năsip, prav, etc. la creștele din corp, la corbunculus, neoplasme, chiar și contra racu-lui, vermi, putreziciune, rosături, beșicii, ori-ce arsături, rane jivite prin lungi zăcere a bolnavului, la buboale, curgere de urechi, precum și la copii mici contra opăraiei etc.

Are putere vindecătoare și sigură.

2 burcane costă cor. 3.60 f. se trimite cu ramburs (Nachname).

Se capătă la: Farmacia Török József, în Budapesta precum și la mai multe farmacii din țară. În mare (eng.) la Thalmayer și Seitz, la succesorii Kochmeister și la drougeria Fraților Radonovits în Budapesta. Unde nu să află depou, să se com- mande deadreptul dela farmacia

THIERRY A. Örangyal-gyógszertára Pregrada (lângă Rohitsch-Sauerbrunn.)

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE.

Linia francesă

Linie accelerată de vapoară regulat și directă

Havre - New-York

și

KANADA

Via **Basel (Schweitz) Paris.**

Telegramm-adresse: TRANSAT Budapest.

Biroul: Budapesta, VII. Piața Baross nr. 15.

Telefen: József 14-97.

OSPĂTĂRIE NAȚIONALĂ, BUCUREȘTI.

Strada Academiei Nr. 21, aproape de Bulevardul Carol.

I să recomandă tuturor pasagerilor și es-cursiuniștilor din țară, cei-ce vizitează capitala București a cerceta în strada Academiei nr. 21

„Ospătăria Enache“

a compatriotului nostru Oltean, aranjată din nou cu tot confortul, două sale și o curte pațioasă, unde să poate căpăta cea mai bună și aleasă

BUCĂTĂRIE NAȚIONALĂ.

Diferite **Vinuri** indigene și streine.

Bere bună de Bragadiru.

Diferite beuturi igienice și țuică curată.

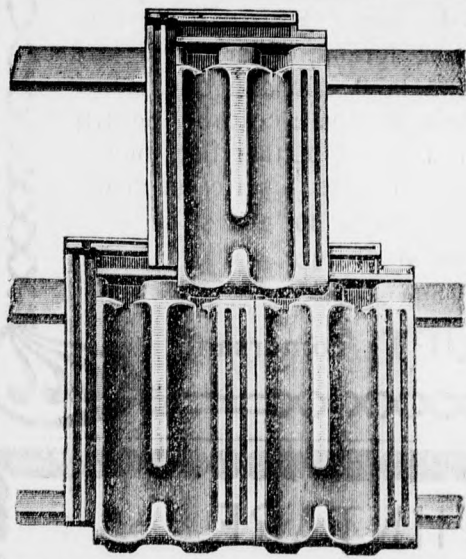
Serviciu culaț.

Prețuri moderate.

Cu stimă

GHEORGE CISMAȘIU

Ospătăria Națională, București.

Tigle franceze cu falz dublu de Brașov.

Var și Cement

de vânzare în mare la
Frații LICHT în Făgăraș.

(Casele farmacistului Hermann.)

Transport franco, la orice stație (gară).

Avis fraților români!

Celor ce pleacă la Brașov, sau voese a trece sau vin din Regatul român, se nu uite a cerceta

Restaurantul Nr. 5,
din strada lungă (Brașov)

al D-lui **STEFAN SUCIU,**

unde să oferă mâncări gustoase, beuturi bune și curate, pe lângă prețuri modeste și serviciu prompt, precum și odăi pentru călători.

Anunțuri și Reclame

se primesc cu prețuri ieftine la administra-ția foaiei „Olteanul“ în Făgăraș str. Csăki nr. 3, cu prețurile cele mai ieftine.

Cultivarea viei și manuarea vinului și mor-burile și vindecarea lor, de Danil D. Graur, învățator și propr. de vii, absl. de cursul de vierit din Bihardioszeg și cursul de pivnițarit din Budafok. Carte aprob. și revăzută de ministrul reg. ung. de agricultură. Prețul 2 cor + porto.

Cântece din vremea veche, eulose de Gh. Tulbure. Editura tipografiei C. Popp, Făgăraș. Prețul 40 fill.

Logodna dela Sfântu Ion, dramă populară în 4 acte de Augustin Szilagyi, prețul 1 cor. 20 b., + porto.